

RELIXIÓN CATÓLICA

Mª Josefa Mollinedo García

[PROGRAMACIÓN ANUAL CURSO 2017/2018]

ÍNDICE

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN	2
2./3./4./5.- OBXECTIVOS, CONTIDOS, TEMPORALIZACIÓN, CRITERIOS DE AVALIACIÓN CON REFERENCIA ÁS COMPETENCIAS BÁSICAS E AVALIACIÓN CUANTITATIVA.	3
6.- PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	39
7.-DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL	40
8.- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	40
9.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA, CONSIDERANDO AS CCBB COMO ELEMENTO VERTEBRADOR.	41
9.1.- ORGANIZACIÓN	42
10.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	43
11. ENSINANZAS TRANSVERSAIS	46
12.PLAN TIC	49
13.PLAN DE CONVIVENCIA	49
14. PLAN LINGÜÍSTICO DE CENTRO	52
15. RECURSOS	52
16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	53
18.- PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN	54

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN DA PROGRAMACIÓN

A formación relixiosa e moral católica conta cunha longa tradición no sistema educativo español e, respondendo a razóns profundas da institución escolar e a dereitos humanos recoñecidos pola Constitución española, está garantizada polo Acordo suscrito entre o Estado español e a Santa Sede sobre Ensiñanza e Asuntos Culturais, firmado o 3 de xaneiro de 1979, no cal establécense os principios que fan posible as garantías constitucionais.

A Disposición Adicional Segunda do Decreto do 1 de marzo de 2014, artigo 16, responde ó dereito dos pais á formación relixiosa e moral dos seus fillos, según as súas conviccións, establecendo que a relixión católica estará incluída como área ou materia nos niveis educativos que corresponda, que será de oferta obrigatoria para os centros e de carácter voluntario para os alumnos.

A formación relixiosa e moral católica contribue a unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, axeitado a idade dos alumnos, as esixencias epistemolóxicas da materia, as expresións culturais do entorno e as demandas didácticas do ensino educativo. Enmárcase nun contexto histórico e social, inclúe parte do grande conxunto de valores culturais e artísticos que xurden da fe católica e doutras confesións, e posibilita a análise comparada dos contidos no diálogo coa cultura do noso tempo.

A síntese da mensaxe cristiá fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos e favorece os hábitos de comportamento. Preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade e no tempo de cada etapa.

Para a realización da programación terase en conta o **novo marco lexislativo**:

- *Ley Orgánica 8/2013, do 9 de decembro para a mellora da calidade educativa (LOMCE).*
- *Real Decreto 2/2015, polo que se establece o currículo da ensinanza de Relixión Católica da Educación Primaria.*
- *Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.*
- *Orde 65/2015, do 21 de xaneiro, polo que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación.*

2./3./4./5.- OBXECTIVOS, CONTIDOS, TEMPORALIZACIÓN, CRITERIOS DE AVALIACIÓN CON REFERENCIA ÁS COMPETENCIAS BÁSICAS E AVALIACIÓN.

OBXECTIVOS XERAIS:

- Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica.
- Comprender e valorar o sentido sagrado, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos especialmente na liturxia da Igrexa.
- Coñecer e manexar a Biblia recoñecendo a súa estrutura de forma básica. Identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus.
- Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai.
- Valorar a novidade do amor de Deus salvándonos do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo, valorando a acción salvífica da Igrexa, Corpo de Cristo.
- Identificar o significado dalgúns textos básicos da mensaxe cristiá, que faciliten a comprensión da acción do Espírito Santo na Igrexa e no mundo.
- Descubrir en Xesucristo camiño, verdade e vida, o fundamento para o estilo de vida cristiá.
- Identificar a Igrexa nas súas manifestacións, recoñecer a presenza de Deus e a súa gracia nos sacramentos, e o servizo eclesial prestado polos apóstoles e os seus sucesores.
- Recoñecer os valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas máis destacadas da historia da Salvación.
- Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do comportamento cristián.
- Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está vivindo, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte.
- Descubrir e apreciar a síntese dos elementos básicos da fe cristiá presentes no Credo da Igrexa.

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	PRIMEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 1						
	O sentido relixioso do home A creación como un don de Deus. O home, unha obra maestra da creación. A comunicación entre o home e Deus.	1 .Identificar e valorar a creación como acto de amor de Deus ao home. 2.Recoñecer a relación intrínseca que existe entre Deus e o home. 3. Coñecer que a persoa é un ser capaz de falar con Deus.	1 Coñece, respecta e cuida a obra creada. 2 Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai. 1 Identifica e enumera os cuidados que recibe na súa vida como don de Deus. 1 Coñece e aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus. 2 Memoriza e reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula.	1º
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	PRIMEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 2						
	A revelación: Deus intervén na historia Deus acompaña ao home na historia. Deus fala aos homes como amigos. Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación Xesús, o Fillo de Deus, fíxose home, vive e crece nunha familia. Eventos e lugares xeográficos importantes na vida de Xesús. Xesús morreu para a nosa salvación.	1.Recoñecer e apreciar a relación paterno-filial entre Deus e o home. 1.Relacionar lugares e acontecementos nos que Deus expresou o seu amor polos homes na vida de Xesús. 2. Coñecer e ordear os principais momentos da paixón e morte de Xesús.	1.1 Coñece e valora que Dues fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo. 1.2 Sinala e representa as características da amizade de Deus co home: cuidado, protección, acompañamento, colaboración, etc. 1.Nomea e asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús. 1.Nomea e secuencia representacións áficas dos momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Jesús.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula.	2º

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	PRIMEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						
	Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa A Igrexa, familia de Xesús. Espacio e tempo sagrado na Igrexa. O domingo, día adicado ao Señor.	1. Recoñecer que os cristiáns formamos unha familia. 2. Distinguir os espazos e tempos sagrados doutros lugares e tempos. 3. Suliñar os elementos distintivos do domingo como día especial.	1. Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia. 1. Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado. 1. Coñece e expresa o sentido do domingo.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	3º

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEGUNDO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 1						
	<p>O sentido relixioso do home Deus , o pai da humanidade , tanto a nosa felicidade.</p> <p>Deus creou o home a ser o seu amigo.</p> <p>Paraíso, como un sinal de amizade.</p> <p>Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación.</p> <p>Deus escolleu a María para que o seu Fillo se faga home.</p> <p>O Advento, espera do cumprimento da promesa de salvación.</p> <p>Nadal : o nacemento do Salvador.</p>	<p>1 .Identificar na propia vida o desexo de ser feliz.</p> <p>2.Recoñecer a incapacidade da persoa para alcanzar por sí mesmo a felicidade.</p> <p>3.Apreciar a vontade de Deus Pai que creou ó home con este desexo de felicidade.</p> <p>4. Entender o Paraíso como expresión da amizade de Deus ca humanidade.</p> <p>1.Conocer e valorar a resposta de María a Deus.</p> <p>2.Aprender o significado do tempo de Advento.</p> <p>3.Identificar o significado profundo do Nadal.</p>	<p>1 Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que lle fan feliz a el e ás persoas da súa contorna.</p> <p>1 Descubre e nomea situacións nas que necesita ás persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.</p> <p>1 Valora e agradece que Deus creouno para ser feliz.</p> <p>1 Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.</p> <p>2 Identifica e representa gráficamente os dons que Deus fai a o home na creación.</p> <p>3 Expresa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.</p> <p>Le e expresa, verbal ou gráficamente, o relato da Anunciación.</p> <p>2 Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.</p> <p>1 Identifica os signos do Advento como tempo de espera.</p> <p>2 Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.</p> <p>1 Coñece o relato do nacemento de Xesús e descubre, na actitude e palabras dos personaxes, o valor profundo do Nadal.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CD</p> <p>CMCT</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula.</p>	<p>1º</p>

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEGUNDO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 2						
	A revelación: Deus intervén na historia A Biblia di o que Deus fixo na historia. Deus actúa na historia. A amizade de Deus cos Patriarcas . Deus ofrece ao home un camiño de encontro con Él.	Identificar a acción de Deus na historia en relatos bíblicos. 2.Coñecer e valorar na vida dos Patriarcas os rasgos de Deus Pai: protección, coidado e acompañamento. 3.Recoñecer e apreciar que Deus busca sempre a salvación do home.	Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia. 2 Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia. 1 Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos. 2 Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus. 1 escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula.	2º
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEGUNDO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN E.P.

CURSO 2017/2018

	<p>Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa O Bautismo: incorporación da Igrexa. A unidade eclesial: fillos dun mesmo Pai. Xesucristo santifica o tempo: o ano litúrxico.</p>	<p>1.Recoñecer o Bautismo como medio para formar parte da Igrexa. 2.Observar e comprender os signos presentes na liturxia bautismal. 3.Tomar conciencia do que o Pai xenera a unidade da Igrexa. 4.Coñecer o ano litúrxico e os sus tempos.</p>	<p>1 Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo. 1.2 Identifica os pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús. 2.1 Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental. 3.1 Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo. 3.2 Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos. 4.1 Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.</p>	<p>CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>3º</p>
--	---	--	---	---	---	-----------

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	TERCEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 1						
	<p>O sentido relixioso do home</p> <p>A realidade que nos rodea como un agasallo para a nosa felicidade. O home responde ao don de Deus.</p> <p>A ruptura do home con Deus, Adán e Eva.</p> <p>A revelación: Deus intervéen na historia</p> <p>A vocación de Moisés para liberar o seu pobo.</p> <p>A alianza de Deus co pobo de Israel no Sinaí.</p> <p>O coidado de Deus co seu pobo : sinais de amizade (a nube, o maná , a auga ...).</p>	<p>1.Recoñecer e valorar que os seus pais, amigos e entorno son un don de Deus para a súa felicidade.</p> <p>2.Tomar conciencia do que as accións persoais achegan ou separan de Deus.</p> <p>3.Comprender que a elección que fan Adán e Eva é un rechazo ao don de Deus.</p> <p>Descubrir a importancia de Moisés para a liberación do pobo de Israel.</p> <p>2.Recoñecer as consecuencias da Alianza de Deus con Israel.</p> <p>3.Recoñecer e valorar os signos da amizade de Deus co seu pobo.</p>	<p>1.1 Lembra e narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia, os amigos ou a contorna son un agasallo.</p> <p>1.2 Enumera, describe e comparte situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido.</p> <p>2.1 Distingue e enumera accións persoais que lle fan feliz ou infeliz.</p> <p>3.1 Le, identifica e explica coas súas palabras as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.</p> <p>1 Aprende e ordena cronoloxicamente os principais feitos da historia de Moisés.</p> <p>2 Coñece e describe a misión de Moisés no relato bíblico.</p> <p>1 Expresa gráficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo.</p> <p>2 Coñece o contido da Alianza, identifica as súas implicacións e toma conciencia do sentido que poden ter na vida actual.</p> <p>1 Deseña de maneira ordenada viñetas que recollan os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto.</p> <p>2 Interésase e agradece os signos do coidado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CD</p> <p>CMCT</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>1º</p>

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	TERCEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 2						
	Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación O Bautismo de Xesús: comezo da misión. A misión de Xesús é facer felices aos demais. O seguimento de Xesús. Diferentes respostas á chamada de Xesús.	1.Asociar o Bautismo de Xesús co momento no que inicia a su vida pública. 2.Distinguir cómo Xesús fai felices a os homes cos seus xestos e accións. 3.Comparar as diferentes respostas dos amigos de Xesús á súa chamada.	1. Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús. 1.Descubre e subliña, nos relatos de milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices a os homes. 2.Respecta e valora o comportamento de Xesús cos pecadores. 1. Identifica e comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	2º
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	TERCEIRO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						
	Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa A Igrexa continuadora da misión de Xesús. Os cristiáns expresan a amizade con Deus no diálogo con Él e a través da súa vida. O Nosopai, signo de pertencencia á comunidade cristiá.	1. Identificar e valorar as accións da Igrexa que continúan a misión de Xesús. 2. Sinalar a oración como unha forma de expresión da amizade con Deus. 3. Descubrir rasgos da amizade con Deus na vida cotiá. 4. Comprender que a oración do Nosopai expresa a pertenza á comunidade eclesial.	Busca testemuños da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús. 2 Crea relatos breves para expresar como a acción misioneira, a caridade e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas. 1 Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus. 2 Recopila e pon en común cos seus compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza de maneira cotiá. 1 Observa e descubre na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	3º

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	CUARTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 1						
	<p>O sentido relixioso do home.</p> <p>A experiencia do pecado nas narrativas das relixións antigas. Perdón como necesidade humana.</p> <p>A revelación: Deus intervéen na historia</p> <p>A historia do pecado orixinal : o home quere suplantar a Deus. Deus está sempre disposto a perdoar.</p> <p>Infidelidade á misión encomenda por Deus na historia de David. David sentiu na súa vida a necesidade de redención.</p> <p>Deus fiel promete un Mesías.</p>	<p>1.Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano.</p> <p>2. Identificar a necesidade do perdón para ser feliz.</p> <p>1. Identificar a orixe do pecado en algúns relatos bíblicos.</p> <p>2. Coñecer as características do perdón de Deus.</p> <p>3. Memorizar momentos da historia de David nos que abusa da misión encomendada por Deus.</p> <p>4. Descubrir e valorar a razón pola que David sente a necesidade de redención.</p> <p>5. Aprender e recordar historias bíblicas nas que Deus promete o Mesías.</p>	<p>1. Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.</p> <p>2. Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.</p> <p>1. Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan do perdón.</p> <p>1. Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaa a situacións actuais.</p> <p>2 Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.</p> <p>1 Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.</p> <p>1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.</p> <p>1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.</p> <p>2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.</p> <p>1 Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CD</p> <p>CMCT</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>1º</p>

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	CUARTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 2						
	Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación O perdón de Deus: accións e parábolas de Xesús. Amizade e preferencia de Xesús polos máis débiles e necesitados. Xesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Xesús.	1.Comprender o significado dalgunhas parábolas do perdón. 2.Memorizar algunhas das accións donde Xesús concede o perdón. 3.Recoñecer a iniciativa de Xesús polos máis necesitados e os enfermos. 4.Comprender e apreciar que, na súa paixón e morte, Xesús está cumprindo a vontade do Pai.	1. Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano. 2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explicaas. 3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos. 4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai. 4.2 Distingue e explica frases do relato da oración do Horto das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	2º
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	CUARTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						
	Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa O sacramento da Reconciliación. A celebración da Eucaristía. A Coresma: tempo penitencial.	1.Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Deus concede o perdón. 2.Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística. Coñecer rasgos da Coresma como tempo penitencial.	1. Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus. 2. Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón. 1. Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística. 1. Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	3º

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	QUINTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporali zación
BLOQUE 1						
	<p>O sentido relixioso do home A persoa humana é creada co desexo do ben. O ser humano séntense ledor cando fai ou recibe o ben. A revelación: Deus intervén na historia Deus fai unha alianza co seu pobo. Deus quere un pobo santo : os Dez Mandamentos. A Biblia : estrutura e composición.</p>	<p>1.Recoñecer e estimar que Deus creou á persoa humana con desexo do ben. 2.Esforzarse por identificar que a adhesión ao ben xenera felicidade. 1.Interpretar o significado da Alianza de Deus co pobo. 2.Comprender e respectar as características do pobo que Deus quere contidas no decálogo. 3.Distinguir e memorizar os distintos tipos de libros do Antigo e Novo Testamento. 4.Explicar os diferentes autores e momentos da historia no que se compuxo a Biblia.</p>	<p>1 Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo humano do ben. Comparte cos seus compañeiros os trazos máis significativos. 1 Xustifica críticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben. 2 Propón situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben. 1 Define o termo bíblico de Alianza. 2 Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza de Deus co seu pobo. 1 Clasifica e é consciente do contido do decálogo. 2 Describe coas súas palabras experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos. 1 Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento. 1 Confecciona materiais para situar cronoloxicamente os principais libros da Biblia.</p>	<p>CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>1º</p>
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	QUINTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporali zación
BLOQUE 2						

	<p>Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación. O encontro con Xesús desvela á persoa a súa verdadeira identidade. Os signos do Reino: os milagres. A resurrección: cumprimento do plan salvífico de Deus.</p>	<p>1.Recoñecer en relatos evanxélicos o cambio que xenera o encontro con Xesús. 2.Coñecer e Interpretar o significado dos milagres de Xesús como acción de Deus. 3.Comprender que Deus rescata a Xesús da morte.</p>	<p>1 Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos. 1 Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres. 2 Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos. 1 Sinala afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstolos onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus. 2 Reconstrúe utilizando as TICs os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos. 3 Busca e explica signos e xestos da comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe.</p>	<p>CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>2º</p>
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	QUINTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						
	<p>Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa A Igrexa: ministerios e servizos. A Eucaristía, renovación do sacrificio de Xesús na cruz.</p>	<p>1.Coñecer e respectar a composición da Igrexa. 2.Identificar o vínculo que existe entre a Última Cea e a paixón, morte e resurrección de Cristo.</p>	<p>1 Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial. 1 Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea. 2 Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.</p>	<p>CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>3º</p>

ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEXTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 1						
	<p>O sentido relixioso do home</p> <p>A incapacidade do ser humano para ser feliz sin salvación. A reivindicación da plenitude do ser humano está na relación con Deus.</p> <p>A revelación: Deus intervéen na historia</p> <p>O pobo de Israel como depositario da sabedoría de Deus.</p> <p>Os libros Sapienciais enriquecen á humanidade.</p>	<p>Evaluar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude.</p> <p>2.Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz.</p> <p>3.Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana alcánzase na relación con Deus.</p> <p>4.Recoñecer que a relación con Deus fai á persoa máis humana.</p> <p>1.Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciais na historia.</p>	<p>1 Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.</p> <p>1 Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.</p> <p>1 Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.</p> <p>1 Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.</p> <p>1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa.</p> <p>2 Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.</p> <p>3 Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CD</p> <p>CMCT</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>	<p>Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula</p>	<p>1º</p>
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEXTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 2						

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN E.P.

CURSO 2017/2018

	Xesucristo, cumprimento da Historia da salvación Xesucristo, desvela a o Pai. As tentacións de Xesús: obstáculos a o cumprimento do plan de Deus. Xesús envía a os discípulos para continuar a súa misión salvífica.	1 .Distinguir que a través de Xesús atopamos a Deus. 2.Esforzarse por comprender que Xesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus. 3.Comprender que a misión de Xesús continua na Igrexa.	1 Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado. 2 Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán. 1 Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ao Pai con situacións que viven os seres humanos. 1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos. 2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	2º
ÁREA	RELIXIÓN CATÓLICA		CURSO	SEXTO		
	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc. clave	Instrumentos avaliación	Temporalización
BLOQUE 3						
	Permanencia de Xesucristo na historia: a igrexa Os sacramentos ó servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio. A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Xesús: a ledicia e a paz. Os cristiáns, testigos da resurrección.	1.Diferenciar a aportación dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa. 2 .Identificar os rasgos do tempo litúrxico da Pascua. 3 Recoñecer e valorar o cambio de vida xenerado polo encontro co Resucitado.	1 Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa. 2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio. 1 Señala e explica os principais signos pascuais. 2 Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado. 1 Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	CCL CSC CD CMCT CCEC CAA CSIEE	Observación directa e análise do seu caderno e traballos de aula	3º

6.- PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN

Avaliaremos o proceso de ensinanza, a propia práctica educativa e o desenvolvemento de capacidades por parte do alumnado acorde cos obxectivos previstos. Empregaremos instrumentos como:

- A **observación directa e sistemática**: listas de control, rexistros anecdóticos ou diarios de clase/portfolio.
- A **análise das producións do alumnado**: monografías, resumos, caderno de clase, resolución de exercicios, textos escritos, textos orais, gravacións, producións artísticas e dramáticas, investigacións e xogos.
- **Intercambios orais** co alumnado: diálogos, entrevistas, asembleas, posta en común, chuvias de ideas...
- **Probas específicas**: probas obxectivas, cuestionarios, test, probas abertas, exposicións, resolucións de exercicios...

A avaliación do proceso de ensinanza-aprendizaxe, aínda que debe ser continua, realizarase en tres momentos relevantes:

- **Avaliación inicial**: a partir das entrevistas coas familias, informes de escolarización anterior ou a través da observación dos primeiros días e tamén a través da análise de traballos de aula nos que se repasen contidos do ano anterior.
- **Avaliación formativa e continua**: no día a día coa revisión de tarefas e actividades. As familias serán informadas continuamente deste proceso, tanto a través dos boletíns de información trimestral, nas horas de atención ás familias ou en contactos máis informais.
- **Avaliación sumativa**: tendo en conta as avaliación feitas ó longo do curso e plasmadas no informe de avaliación final.

7.-DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo de cada ciclo e durante o primeiro mes do curso escolar, realizarase unha avaliación inicial coa finalidade de adecuar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria no seu proceso de aprendizaxe, incidindo na obtención de información sobre o grao de desenvolvemento das competencias básicas. Esta avaliación incluírá a análise dos informes persoais da etapa ou ciclo anterior e completaráse coa información obtida das familias.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo nas programacións de aula, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Ó comezo do curso farase un repaso do curso anterior con actividades escritas e orais que nos darán a información necesaria sobre os coñecementos previos e así elaborar a programación tendo en conta os obxectivos mínimos.

8.- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Ao principio do curso, o mestre informará aos alumnos/as de cales van ser os criterios de cualificación que se van a seguir. Estes valoraranse de acordo ás seguintes porcentaxes: **A porcentaxe mínima esixible para conseguir aprobar é dun 50%.**

Criterios de cualificación	
<p>Consecución dos obxectivos das unidades didácticas que gardan estreita relación cos contidos e estándares de aprendizaxe establecidos no currículo oficial e expostos nos apartados 2, 3, 4 e 5. _____ 20%</p> <p>Interese/esforzo; que valoraremos atendendo aos seguintes criterios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo diario _____ 10% • Realización dos exercicios _____ 10% • Participación activa na aula e nas asembleas _____ 10% • Interese cara ao traballo escolar _____ 10% 	<p>Hábitos educativos que valoraremos atendendo aos seguintes criterios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respecto polas normas e os demais _____ 10% • Traballo en grupo _____ 10% • Cooperación cos demais e axuda mutua _____ 10% • Relacións interpersoais _____ 10%

9.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA, CONSIDERANDO AS CCBB COMO ELEMENTO VERTEBRADOR.

Para acadar os obxectivos propostos e que, maioritariamente, están estreitamente ligados ao alumnado (mais adiante falaremos doutras actuacións máis centradas noutros axentes que interveñen no proceso educativo), utilizaremos unha metodoloxía que deba posibilitar:

- Que o que aprendan sirva para a vida.
- Desenvolver a capacidade constante de aprender.
- Ofrecer a todo o alumnado a oportunidade e a axuda necesaria para ter éxito no proceso de aprendizaxe.
- Aumentar a motivación e o interese do alumnado.
- Actualizar a organización e estruturación pedagóxica e didáctica nos distintos niveis.
- A atención da diversidade do alumnado dende unha perspectiva inclusiva.
- O desenvolvemento neurolóxico do alumnado.

Principios metodolóxicos que debemos respectar:

- Relativos ao proceso de ensino e aprendizaxe:
 - Aprendizaxe significativa:
 - Teremos en conta os intereses do alumnado e partiremos dos coñecementos previos.
 - Utilizaremos situacións reais da vida cotiá ou simulacións das mesmas.
 - Proporemos actividades funcionais e prácticas, tendo en conta o aspecto lúdico.
- Principio de individualización:
 - Faremos posible que cada alumno/a traballe ao seu propio nivel e ritmo.

➤ Aprendizaxe colaborativo – cooperativo.

- Impulsaremos a cooperación, a axuda entre iguais e a interacción: o alumnado debe explicar os procesos no grupo de traballo, expresar cada un as súas ideas e argumentalas para a toma de decisións finais.
- Relativos ás funcións do profesorado e á súa forma de intervención.

➤ Dar confianza e seguridade.

- O profesorado coñecerá a cada alumno/a e depositará confianza nel ou nela.
- Fará ver a todo o alumnado todas as posibilidades que teñen e intentará facerlles sentir que son capaces de aprender con éxito.

➤ Axudar no proceso

- O profesorado, tendo en conta o que cada alumno/a sabe e ten que aprender, estimularao e axudarao durante todo o proceso.
- Impulsar a aprendizaxe autónoma
- O profesorado por medio da súa intervención axudará ao alumnado a pensar, a facerse preguntas e atopar solucións.
- Así, desenvolverá a súa autonomía e a súa curiosidade por saber ser, saber facer e saber estar.

➤ Avaliar a intervención

- A avaliación será un medio para analizar tanto o proceso de aprendizaxe do alumando como a intervención do profesorado.

Características metodolóxicas

A concepción que temos do alumnado inflúe na nosa maneira de intervir, programar e avaliar. Por iso, plantexaremos unhas estruturas de organización metodolóxica que posibilitan o desenvolvemento global do alumnado. Así, estableceremos a seguinte organización espacio-temporal para os distintos niveis e etapas atendendo a unhas estratexias estruturadas e sistematizadas:

Estas novas estruturas espacio-temporais estarán sistematizadas e determinadas por un modo de funcionamento que a continuación pormenorizamos:

9.1.- ORGANIZACIÓN

9.1.1.- ORGANIZACIÓN DO ESPAZO

O alumnado de 1º e 2º (mesturados), 3º e 4º (mesturados) e, de 5º e 6º (tamén mesturados) desenvolven a súa aprendizaxe atendendo á seguinte actuación pedagóxica, organizativa e didáctica:

Programa de aprendizaxe vivencial.

Constitúe un tempo de aprendizaxe vivido. A relixión católica ao igual que a música, a arte, a segunda lingua estranxeira, os valores sociais e cívicos, os obradoiros manipulativos... deben ser aprendidos dende unha perspectiva moito máis práctica. Para iso, o profesorado especialista organizará sesións didácticas nas que o alumnado teña a oportunidade de sentir, vivir e emocionarse coas aprendizaxes.

Impartirase en espazos determinados e específicos que posibilitarán un traballo manipulativo, directo, eminentemente práctico e moi conectado coas vivencias do propio alumnado.

9.1.2.- ORGANIZACIÓN DO TEMPO

- Momento compartido (1h 30min). Aprendizaxe baseado en contextos de aprendizaxe.
- Momento colectivo (1h 30min). Programa curricular específico.
- Momento de lecer (30min). É o momento que goza todos o alumnado do centro e que consideramos de vital importancia xa que é onde teñen a oportunidade de xogar dun xeito moito máis espontáneo e libre. Pensamos que é un momento educativo máis dentro do horario lectivo e como tal debemos incorporar todo tipo de elementos que axuden ao alumnado a desenvolver esa necesidade de xogo libre e espontáneo tanto a nivel de dotación de recursos materiais como de dotación de recursos psicolóxicos, sociais e persoais. Momento no

que o alumnado debe aprender a xestionar o seu tempo libre.

- Momento vivencial (1h 30min). Constitúe un tempo de aprendizaxe sentido, vivido e estimulante: a aprendizaxe da música, da arte, da lingua estranxeira, dos valores sociais e cívicos, ... debe realizarse dende unha perspectiva moito máis práctica (con obradoiros, tarefas, experiencias). Para iso, o profesorado titor e especialista organizará sesións didácticas nas que o alumnado teña a oportunidade de sentir, vivir e emocionarse con estas aprendizaxes.

Outras características metodolóxicas vitais.

- A mestura de idades é un elemento máis que amplía tanto o marco da diversidade como o da
- interacción social. Nos grupos (3º con 4º e 5º con 6º) xúntase o alumnado dos dous niveis diferentes dos xa desaparecidos ciclos. Deste xeito, posibilitamos a interacción e ofrecemos a posibilidade de desempeñar roles diferentes.
- Programas de ciclo. Pensamos que a mellor maneira de organizar a planificación didáctica no relativo ao currículo é deseñando programas curriculares por ciclos de dous anos. Este feito ofrece a posibilidade a cada individuo de desenvolver o seu propio potencial e avanzar segundo o seu ritmo e nivel.
- A integración real e efectiva das TACs. Dende o curso pasado o centro participa no proxecto de cooperación MECD - Consellería de Educación e Samsung Co. "SAMSUNG SMART SCHOOL" no que tratamos de integrar as TICs nas aulas cunha metodoloxía determinada que posibilite ao alumnado, no interior das aulas, contar con recursos tecnolóxicos e aplicacións informáticas para a elaboración dos proxectos e plans de traballo.
- Tamén participamos nunha experiencia piloto da Consellería de Educación que consiste basicamente en probar a aplicación EDIXGAL nos dispositivos móbiles. Non deixa de ser para nós un recurso máis coma calquera outro do que botar man para acceder á información.
- A Mediateca e a Biblioteca son os lugares de recursos, son as fontes básicas de información para realizar as actividades dos minicontextos. O libro de texto non é un recurso básico. Existen moitos materias e compártense.
- Utilizamos plans de traballo: son listados de procedementos ordenados e sistemáticos para realizar as actividades presentes nos

distintos contextos e minicontextos de aprendizaxe, que axudan ao alumno a planificar o traballo, a centrarse na actividade, a situarse no proceso de aprendizaxe e a desenvolver a súa autonomía.

- Implicamos ao alumnado na avaliación. O alumnado, a través de rúbricas, debe coñecer de antemán o plantexamento das actividades, exercicios e tarefas a desenvolver e as competencias e coñecementos que se van avaliar. Isto axudará ao alumnado a tomar conciencia da súa propia evolución nos procesos de aprendizaxe que se desenvolvan.
- O traballo en equipo do profesorado é imprescindible para deseñar e xestionar os programas e proxectos didácticos, avaliar o proceso de aprendizaxe, cumprir co traballo diario e levar a cabo os proxectos do centro.
- A formación do profesorado ten que ser permanente, continuada e sen fin. Todas as fontes de formación son enriquecedoras pero cremos que son esenciais as dinámicas formativas que se dan no interior das estruturas do centro. Pensamos que é moi importante que o centro dispoña de espazos, tempos e lugares nos que poder compartir experiencias formativas mutuamente: formación “in situ” no interior da aula, sesións formativas fóra do horario lectivo no que os relatores seremos nós mesmos, profesionais externos que nós solicitamos segundo as nosas necesidades, PFPP... Temos que ser consciente que con estratexias deste tipo a formación desenvólvese todos os días e dun xeito natural no contacto entre iguais (docentes).

10.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

10.1.- ALUMNADO CON RITMO DE APRENDIZAXE LENTA

- Propor actividades variadas con distintos niveis de dificultade, estimulantes e motivadoras.
- Aumentar as expectativas de éxito con actividades que poidan realizar, xa que o éxito ten un factor motivador para a aprendizaxe
- Adaptar as actividades ao seu nivel .
- Utilizar espazos que nos permitan realizar un itinerario personalizado e variado para proporcionar axuda continuamente.
- Axuda entre compañeir@s

10.2.- ALUMNADO CON RITMO DE APRENDIZAXE RÁPIDA.

- Planificar actividades de afondamento , é dicir, cun nivel maior de complexidade con respecto ás dos seus compañeiros.
- Propor actividades nas que ampliamos o contido.
- Organizar algunha actividade onde este alumnado comparta os seus intereses co resto do grupo: a través da narración, iniciativas para levar a cabo proxectos,...
- Colaboración estreita coas familias para o intercambio de información e de material
- Darlle a oportunidade de ser alumnos titores de compañeiros máis lentos.

11.- ENSINANZAS TRANSVERSAIS**Educación para a igualdade entre os sexos**

- _ Interese por descubrir a dignidade da persoa e valorala.
- Rexeitamento cara a calquera manifestación que supoña discriminación baseada na diferenza de sexo.
- Valorar o home e a muller como os seres máis importantes da Creación.
- Importancia e valoración da mensaxe de Xesús e da doutrina da Igrexa sobre a dignidade do home e da muller como fillos de Deus.

Educación do consumidor

- Actuar de maneira responsable como consumidor para respectar a Creación.
- Actuación responsable na utilización de servizos e bens de consumo.
- Actitude de rexeitamento cara ao consumismo.
- Sensibilización e actitude de axuda ante os colectivos que non poden satisfacer as necesidades básicas.
- Comprensión do tipo de alegría externa que proporcionan as cousas materiais que compramos.

Educación ambiental

- Decatarse da necesidade de coidar, continuar e conservar a Creación.
- Actitude de colaboración para respectar, manter e mellorar o medio natural.
- Descubrimento global do contorno como elemento imprescindible para a vida.
- Interese por respectar a natureza, obra da Creación ao servizo do home e da muller.
- Respecto polas orientacións da Igrexa e de moitos santos sobre o respecto cara á natureza, as plantas, os animais...

Educación para a saúde e a calidade de vida

- Aceptación, aprecio do propio corpo e os seus cambios ao longo do tempo e coidado deste como don de Deus.
- Interese por coñecer a imaxe que os demais teñen dun mesmo.
- Valorar e coidar o propio corpo como obra da Creación de Deus.
- Actitude de axuda cara ás persoas enfermas, anciás, con algunha discapacidade...
- Importancia de alegría, da risa e do sorriso para a nosa saúde.
- Importancia da esperanza en situacións de enfermidade.

Educación sexual

- Manifestación de sentimentos de amizade, tenrura, agarimo e igualdade.
- Apreciar e respectar a todas as persoas con independencia da súa condición sexual.

Educación para a paz

- Tolerancia e respecto cara a todas as posturas ante a existencia de Deus.
- Descubrimento e valoración das calidades e aptitudes dos demais.
- Aprender a relaxarse.
- Respecto e tolerancia cara ás opinións alleas.
- Adopción e análise de actitudes que favorecen vivir en paz: diálogo, perdón, colaboración, aceptación...
- Interese por coñecer o novo mandamento de Xesús para alcanzar a paz cun mesmo e cos demais.
- Actitude de reconstrución da confianza despois de sentirse defraudado por un amigo/a.

- Ver nas Benaventuranzas novas posibilidades de amar e vivir en paz, superando prexuízos e barreiras persoais.
- Relacionar os xestos e actitudes de Xesús con diferentes fragmentos do texto bíblico da pesca milagrosa.
- Explicar con exemplos que significa *ser pescadores de homes*.
- Investigar as características do lago de Galilea e localizalo no mapa do país de Xesús.
- Ler a parábola do banquete e responder preguntas de comprensión da lectura.
- Relacionar diferentes personaxes do Novo Testamento coa resposta que dan á chamada de Xesús.
- Buscar nunha cita evanxélica os nomes dos apóstolos e escribilos nun debuxo de Xesús pescando e os apóstolos son peixes.
- Ler o testemuño dun rapaz voluntario, contestar preguntas de comprensión do texto, expresar a súa opinión persoal e contar algún testemuño parecido que coñezan.
- Ler testemuños de persoas que seguen a Xesús e inventar un relato sobre unha persoa que emprende ese camiño na súa vida.
- Importancia do diálogo como medio para solucionar conflitos.
- Respecto e tolerancia cara ás opinións alleas.

Educación moral e cívica

- Interese e aprecio por descubrir as capacidades interiores das persoas.
- Interese por coñecer os costumes e ritos relixiosos da antigüidade e da actualidade.
- Comprender os sentimentos, ás veces contraditorios, que provoca o nacemento dun novo irmán.
- Amosar agradecemento polo don da vida e pola beleza da natureza.
- Coñecer diferentes maneiras de cumprir a vontade de Deus.
- Interese por comprender e valorar as características e calidades das persoas que os rodean, establecendo con elas relacións equilibradas e construtivas, así como recoñecendo e valorando criticamente as súas diferenzas.
- A dignidade do ser humano como obra culminante da Creación de Deus.
- Valoración de actitudes fraternais entre os membros da clase.
- Aprecio e compromiso cos Dereitos Humanos.

- Descubrir maneiras de orar.
- Interese pola palabra e a acción de bendicir.
- Identificación de alianzas e pactos actuais e as súas condicións.
- Interese por coñecer as principais características das relixións monoteístas.
- Respecto polas crenzas distintas á propia.
- Recoñecemento da «sede» e da voz interior.
- Aceptación e valoración da propia imaxe e forma de ser.
- Interese por coñecer a celebración do Nadal noutras culturas ou países.
- Identificación e análise das causas que provocan situacións de marxinação social e inxustiza social.
- Superación de prexuízos respecto das persoas ou grupos sociais minoritarios.
- Interese por vivir o valor da confianza nos maiores e nos compañeiros de clase.
- Valoración das diferentes respostas á chamada persoal de Xesús.
- Participación nas actividades de grupo, respectando os puntos de vista dos demais.
- Participación nas tarefas de grupo, amosando actitudes de solidariedade e colaboración.
- Superación de prexuízos respecto das persoas ou os grupos sociais minoritarios.
- Aprecio polos valores básicos que rexen a vida e a convivencia, descubriendo as razóns da súa existencia e obrando en consecuencia.
- Importancia e valoración do labor que a Igrexa, a través das súas institucións, ofrece desinteresadamente aos máis necesitados.
- Comprensión das actitudes necesarias para o perdón e a reconciliación: humildade, arrepentimento, sinceridade, valor...
- Análise das diferentes reaccións fronte aos propios erros.
- Adquisición progresiva de seguridade en si mesmo para enfrontarse con autonomía a calquera situación e para resolver aquelas que sexan conflictivas.
- Aplicación dos pasos que levan a tomar unha decisión.
- Interese por amosar a súa alegría a todo o mundo.

- Interese por coñecer os aspectos positivos doutras culturas e valoralos adecuadamente.
- Aceptación e respecto polas normas que democraticamente se establezan na planificación e realización de tarefas comúns.
- Interese por establecer relacións afectivas cos demais.
- Respecto e interese polas persoas que deciden recibir o sacramento da Orde sacerdotal.
- Interese por coñecer a Igrexa, a súa misión e as súas actuacións para construír un mundo mellor.
- Importancia e valoración do labor que a Igrexa, a través das súas institucións, ante os retos do mundo actual.
- Valoración da diversidade de membros que forman a Igrexa Universal.
- Interese por coñecer a mensaxe cristiá a través da arte actual.
- A esperanza, o optimismo e a ilusión, actitudes vitais no ser humano.
- O afán de mellorar, de vivir e de construír un mundo mellor, motores para superar calquera situación.

12.-PROXECTO LECTOR

Neste nivel traballarase a lectura realizando actividades con:

- Libros que presentan lecturas en cada unidade
- icionarios, enciclopedias, mapas, etc.
- ibros de lectura da biblioteca de aula
- ibros da biblioteca do colexio
- utros materiais relacionados coas unidades didácticas: biografías, periódicos, revistas,etc.

Durante as sesións haberá algúns minutos que se adicarán á lectura xa que cada unidade, como mínimo, presenta unha historia ao seu inicio.

Tamén poderán coller un libro en préstamo para levar para casa, ben nesta sesión ou no tempo do recreo.

13.-PLAN TIC

Para incorporar as TICS na aula propóñense unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades da área de Relixión Católica para este curso que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>Recursos dixitais na web</i>	Actividades interactivas (aplicables no encerado dixital interactivo): O alumno responde seleccionando a opción correcta, clasificando os elementos en diferentes grupos ou situándoos na súa posición correcta.

14.-PLAN DE CONVIVENCIA

O Plan de Convivencia é o documento que serve para concretar a organización e o funcionamento do centro en relación coa convivencia. Nel establécense as liñas xerais do modelo de convivencia a adoptar no centro, os obxectivos específicos a acadar , as normas que o regularán e as actuacións a realizar neste ámbito para a consecución dos obxectivos .

Farase unha distinción entre o seguinte:

- Convivencia entre o alumnado
- Convivencia entre o profesorado do centro
- Relación coas institucións e agrupacións do contorno escolar.

CONVIVENCIA ENTRE O ALUMNADO:

Estudando o contorno que rodea aos nosos/as alumnos/as non se aprecian graves problemas de convivencia, aínda que, ás veces algunhas situacións están revestidas de certa indisciplina que se solventa aplicando o establecido no NOF.

Obxectivos:

- Compartir os espazos comúns.
- Respetar aos demais.
- Aceptar e cumprir as normas.
- Resolver pacificamente os conflitos.
- Coidar as instalación.

Actividades:

- Sesións de xogos e charlas cos titores e coa orientadora do centro para analizar como peciben os/as nenos/as as relacións cos seus compañeiros e identificar os conflitos máis frecuentes entre eles.

- Sesións de xogos e charlas para analizar como percibe o alumnado as relacións cos mestres e identificar os posibles conflitos.
- Traballo coas emocións e sentimentos propios e alleos en relación cos problemas de conducta e/ou convivencia que existan entre o alumnado e entre o alumnado e o profesorado.

CONVIVENCIA ENTRE O PROFESORADO DO CENTRO

Aportar a nosa opinión sobre os criterios que se están a seguir en aspectos referentes á organización do centro, tales como:

- A elaboración de horarios.
- A vixilancia nos recreos e corredores.
- O alumnado con NEAE e o establecemento de apoios
- O funcionamento dos equipos docentes (reunión, liñas de comunicación colaboración, traballo en equipo, toma de decisión e acordos)
- As substitucións
- A distribución do alumnado
- Escolarización do alumnado procedente do estranxeiro.
- Participación en distintos programas de innovación.
- Acollida ao profesorado novo
- Manifestar as nosas impresións con referencia a **temas que afectan ao alumnado** tales como: Indisciplina, aillamento, absentismo, acoso, retrasos, ausencia de material para traballar, faltas de respecto tanto hacia o/a mestre/a como hacia os/as compañeiros/as.

Tódolos temas trataranse nas reunións de ciclo.

RELACIÓN COAS INSTITUCIÓN E AGRUPACIÓNS DO CONTORNO ESCOLAR

Reunións de coordinación mantidas cos outros centros do concello co obxectivo de obter información e diagnósticos sobre o alumnado.

Analizar o grado de participación das familias, identificar as situacións que xeran conflitos: reunións de clase, entrevistas co titor o titora, reclamacións individuais ou de grupo.

15.-PLAN LINGÜÍSTICO DE CENTRO

Tal e como sinala o Plan Lingüístico a lingua na que se expresan normalmente o alumnado e o profesorado de centro é o galego, polo que será o idioma vehicular na docencia a excepción das asignaturas que se impartirán en castelán atendendo ao Decreto de Plurilingüismo.

Dende a Biblioteca o EDNL e o Equipo de Actividades Complementarias organizan unha serie de actividades nas que tamén participaremos e que entre outros obxectivos teñen como intención o desenvolvemento da competencia lingüística

- Participarase en concursos relacionados coa lingua galega.
- Elaboraranse carteis, debuxos e adhesivos en favor do uso do idioma de Galicia.

16.-RECURSOS

Na realización da presente programación didáctica imos precisar uns recursos e materiais para o correcto desenvolvemento da mesma:

- Convencionais: encerado, encerado dixital, biblioteca de aula,...
- Ferramentas tecnolóxicas: ordenadores, canón de video, páxinas de Internet...
- Libros: a Biblia (infantil e xuvenil), contos, comics, libros de personaxes sagrados...
- Materiais diversos: xornáis, láminas, fotografías...
- Humanos: mestres, pais, visitas,....

17.-ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Ao longo do curso participaremos nas actividades complementarias e extraescolares que propoñan os equipos do centro ou o departamento de orientación. As saídas xa foron consensuadas co equipo de mestras de Educación Infantil e están explicitadas na Programación Xeral Anual. Coa baixa ratio das aulas, vémonos na obriga de facer saídas coa etapa de Educación Infantil para abaratar os custos do transporte.

Debemos integrar aquí que pode haber saídas que non foron previstas a día de hoxe ou que xurdirán máis para diante que puideran ser do noso interese en función dos proxectos que se aborden ao longo do curso e que necesitemos facer. Integraranse todos os cambios neste apartado na memoria final de curso.

OUTRAS ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Como complemento ao currículo traballaranse actividades relacionadas con:

- O Magosto
- O Nadal : o Pandigueiro.
- O Entroido.
- Día do Libro
- Semana das Letras Galegas.
- E todas aquelas actividades propostas polos diferentes equipos do centro: EDLG, Biblioteca...

18.- PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

Ao remate do curso realizarase unha avaliación da programación atendendo a:

- Grao de consecución dos obxectivos.
- Adecuación das actividades ao alumnado ás que van dirixidas.
- Modificacións necesarias na metodoloxía de traballo co alumnado.
- Necesidade de novas estruturas e procesos de ensino e aprendizaxe.
- Adecuación e suficiencia dos recursos
- Adecuación da atención á diversidade
- Valoración dos Proxectos Lector, Tics, Convivencia e Lingüístico
- Temporalidade axeitada.
- Tipoloxía de avaliación e resultados obtidos desta modalidade de avaliación.
- Implicación de todos os participantes
- Grao de satisfacción dos implicados

Nas reunións de primaria faremos unha revisión de cada un destes puntos para tomar nota dos aspectos a mellorar ou cambiar da programación, que recolleremos por escrito e engadiremos á memoria final.

En San Miguel de Deiro a 6 de outubro de 2017

Asdo. A especialista de Relixión Católica

Mª Josefa Mollinedo García